

Informe d'activitat
assistencial:
**SERVEIS DE
REDUCCIÓ DE
DANYS**

Any
2020

**Canal Salut
> Drogues**
Drogues.gencat

Salut/Agència de Salut Pública de Catalunya

S/Sistema de
Salut de Catalunya

 Generalitat
de Catalunya

Alguns drets reservats

© 2021, Generalitat de Catalunya.
Departament de Salut.
Agència de Salut Pública de Catalunya
Sub-direcció General de Drogodependències

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la [pàgina web de Creative Commons](#).

Edita:

Agència de Salut Pública de Catalunya
Sub-direcció General de Drogodependències

Primera edició:

Barcelona, Agost de 2021.

Assessorament lingüístic:

Secció de Planificació Lingüística del Departament de Salut

Disseny gràfic:

Sub-direcció General de Drogodependències

Disseny de plantilla accessible 1.03:

Oficina de Comunicació. Identitat Corporativa.

Sumari

Introducció	5
Glossari de sigles	7
1. Persones ateses en els serveis de reducció de danys	9
2. Perfil sociodemogràfic i dades bàsiques sanitàries i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys	13
2.1 Nombre de qüestionaris sobre el perfil sociodemogràfic, dades sanitàries bàsiques i de consum realitzats respecte al total de persones ateses en els serveis de reducció de danys (2015-2020).....	13
2.2 Dades sociodemogràfiques	14
2.3 Dades sanitàries bàsiques	16
2.4 Dades de consum.....	21
3. Programa d'intercanvi de xeringues dels serveis de reducció de danys	23
3.1 Persones ateses i xeringues distribuïdes i retornades per servei.....	23
3.2 Persones ateses, activitat del Programa d'intercanvi de xeringues per sexe	26
4. Activitat sanitària i social dels serveis de reducció de danys.....	29
4.1 Activitat sanitària dels serveis de reducció de danys	29
4.2 Activitat social dels serveis de reducció de danys	32
5. Equips de carrer	35
6. Sales de consum.....	37
6.1 Descripció dels consums	37
6.2 Evolució dels consums	42

Introducció

Els serveis i programes de reducció de danys ofereixen una atenció socio sanitària a les persones que consumeixen drogues, amb l'objectiu de reduir l'impacte negatiu d'aquest consum en la salut física i psicosocial, així com motivar i facilitar el seu accés al tractament i reduir els efectes negatius en la salut pública.

A Catalunya es disposa de 18 centres de reducció de danys (CRD), 9 unitats mòbils (UM), 12 serveis d'educació al carrer (EC) i 14 sales o espais de consum supervisat (11 de les quals estan situades a CRD i 3 a UM).

En aquests recursos, els principals serveis i programes que s'hi duen a terme són el Programa d'intercanvi de xeringues, el Programa de prevenció i atenció de sobredosis, atenció socio sanitària (cribratge de malalties infectocontagioses, educació sanitària, prevenció de malalties de transmissió sexual, etc.) i les sales de consum supervisat.

- El **Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)** consisteix en la dispensació de material higiènic per al consum de drogues amb l'objectiu de prevenir les malalties infectocontagioses associades a pràctiques de risc en el consum per via intravenosa (VIH, VHC i altres) i de facilitar l'accés als recursos disponibles de reducció de danys. En el marc del Programa també s'ofereixen altres prestacions com educació sanitària, promoció del retorn del material de consum un cop utilitzat (punt de retorn de xeringues, dispensació de contenidors individuals, etc.), dispensació d'altres materials per al consum per inhalació (paper d'alumini, pipes), així com de preservatius per tal de prevenir les malalties de transmissió sexual. El PIX es du a terme en els serveis de reducció de danys i està estès a altres serveis, com ara centres d'atenció i seguiment, farmàcies, centres d'atenció primària, hospitals i centres penitenciaris. En aquest informe, es presenta l'activitat del PIX exclusivament en els serveis de reducció de danys.
- **L'atenció socio sanitària** a les persones que consumeixen drogues facilita el contacte d'aquestes persones amb els professionals per tal d'abordar les seves necessitats mèdiques, de salut i psicosocials. Quant a la vessant social, s'intenta cobrir les necessitats bàsiques de les persones que consumeixen drogues, que no disposen dels recursos necessaris i tenen dificultat per accedir als serveis socials disponibles.
- Un altra prestació fonamental de la reducció de danys són **les sales de consum supervisat**, espais en què les persones poden dur a terme el consum de drogues (per injecció i/o inhalació) en un espai segur i amb l'acompanyament de professionals sanitaris que els poden ajudar en cas de necessitat. La prestació d'aquest servei és essencial per facilitar una pràctica de venipunció higiènica i sense risc d'infeccions i complicacions

orgàniques, prevenir les sobredosis i reduir la morbimortalitat associada amb el consum de drogues.

La gran majoria dels serveis de reducció de danys fan notificacions al **Registre de reducció de danys** (RRD). El RRD va entrar en ple funcionament l'any 2015, amb l'objectiu de poder disposar de les dades assistencials dels diferents serveis de reducció de danys, des dels equips de carrer fins als centres de reducció de danys, incloent-hi les sales de consum que estiguin dins d'un centre de reducció de danys o que siguin unitats mòbils, per tal de poder detectar, avaluar i implementar les estratègies adients en cada moment i cada lloc.

La recollida de l'activitat varia en funció de cada servei i del tipus de programes que ofereixin. D'una banda, els centres han de recollir una vegada a l'any informació sociodemogràfica i dades sanitàries i de consum de les persones que acudeix al centre de reducció de danys mitjançant un qüestionari fet *ad hoc*. Els equips de carrer hi poden introduir la zona on realitzen l'actuació, les dades de consum de les persones i les dades relacionades amb l'intercanvi de xeringues. Els centres de reducció de danys, com les unitats mòbils, hi introdueixen dades relatives a l'activitat sanitària que duen a terme amb cada persona, des de les dades relacionades amb l'intercanvi de xeringues i l'altra activitat sanitària, com cribratges de malalties, analítiques de sang i cures sanitàries, entre d'altres. També poden introduir dades relatives a les accions socioeducatives, com ara accions d'higiene, d'alimentació, tallers educatius i diferents tipus d'assessorament, entre d'altres. Finalment, les sales de consum supervisat donen informació sobre les substàncies consumides les hores prèvies al consum actual, i dades sobre el consum que es realitza: substància a consumir i via d'administració de la droga.

En aquest informe, es presenten les dades d'activitat dels serveis de reducció de danys en aquests diferents programes quant a persones ateses, perfil sociodemogràfic, dades sanitàries bàsiques i de consum, programa d'intercanvi de xeringues, atenció sanitària i social i d'activat de les sales de consum supervisat.

Cal destacar que en aquest informe es recull també l'activitat del nou recurs integral residencial creat a Barcelona, l'abril de 2020, en el context de la pandèmia de la COVID-19. Aquest recurs està adreçat a persones sense llar que consumeixen drogues en situació d'alta vulnerabilitat i exclusió social i té la finalitat de garantir que aquestes persones disposin d'una opció de confinament en què s'equiparen els seus drets als de la població general. El Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues és gestionat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona, a través de l'entitat Associació Benestar i Desenvolupament (ABD), i és el primer dispositiu de tipus residencial que integra la reducció de danys en les seves prestacions i ofereix, a banda dels programes i intervencions habituals que ofereixen els serveis de reducció de danys, un programa específic d'atenció a persones que fan consum d'alcohol.

Glossari de sigles

ABD	Associació Benestar i Desenvolupament
ARD	Àrea de reducció de danys.
CAS	Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències
CRD	Centre de reducció de danys
EC	Serveis d'educació al carrer
PIX	Programa d'intercanvi de xeringues
RRD	Registre de reducció de danys
UM	Unitat mòbil
VHC	Virus de l'hepatitis C
VIH	Virus de la immunodeficiència humana

Persones ateses en els serveis de reducció de danys

1

L'any 2020 un total de 5.908 persones diferents han accedit als serveis de reducció de danys, ja siguin centres de reducció de danys, equips de carrer o unitats mòbils, que és un 12% menys que l'any 2019. El 88% de les persones ateses han estat homes i només el 12%, dones. Aquesta distribució desigual és encara més pronunciada que l'observada en els centres d'atenció a les drogodependències (76% i 24%, respectivament) (taula 1).

Taula 1. Persones ateses en els serveis de reducció de danys per servei en funció del sexe

Servei	Persones ateses*	Homes	Dones	Persones transsexuals	Desconegut
Arrels RD (Lleida)	290 (100,0%)	260 (89,7%)	30 (10,3%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CADO (Vic)	63 (100,0%)	51 (81,0%)	12 (19,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.753 (100,0%)	2.378 (86,4%)	372 (13,5%)	3 (0,1%)	0 (0,0%)
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	460 (100,0%)	401 (87,2%)	59 (12,8%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	17 (100,0%)	15 (88,2%)	2 (11,8%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	315 (100,0%)	261 (82,9%)	54 (17,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Sants-ARD (Barcelona)	2 (100,0%)	2 (100,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	8 (100,0%)	7 (87,5%)	1 (12,5%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	110 (100,0%)	86 (78,2%)	24 (21,8%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	234 (100,0%)	156 (66,7%)	77 (32,9%)	1 (0,4%)	0 (0,0%)
Centre Robadors (Barcelona)	1.497 (100,0%)	1.293 (86,4%)	203 (13,6%)	1 (0,1%)	0 (0,0%)
Equip de Carrer AEC Gris (l'Hospitalet de Llobregat)	47 (100,0%)	42 (89,4%)	5 (10,6%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)

Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	146 (100,0%)	125 (85,6%)	21 (14,4%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	14 (100,0%)	13 (92,9%)	1 (7,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Equip de Carrer Campclar (Tarragona)	8 (100,0%)	5 (62,5%)	3 (37,5%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	395 (100,0%)	354 (89,6%)	41 (10,4%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
PAI-Alba (Terrassa)	201 (100,0%)	155 (77,1%)	46 (22,9%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	2.119 (100,0%)	1.937 (91,4%)	180 (8,5%)	1 (0,0%)	1 (0,0%)
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevençió (el Prat de Llobregat)	33 (100,0%)	29 (87,9%)	4 (12,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevençió (Gavà)	239 (100,0%)	229 (95,8%)	10 (4,2%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil Reus (Reus)	26 (100,0%)	20 (76,9%)	6 (23,1%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Total **	5.908 (100,0%)	5.185 (87,8%)	718 (12,2%)	4 (0,1%)	1 (0,0%)

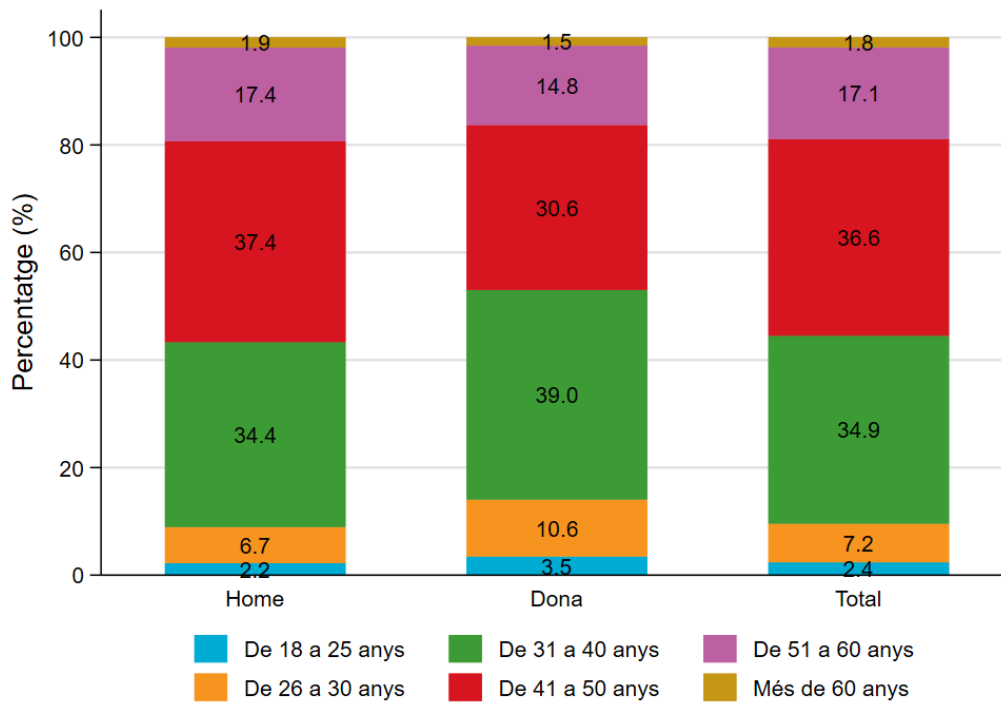
*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

**Total: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

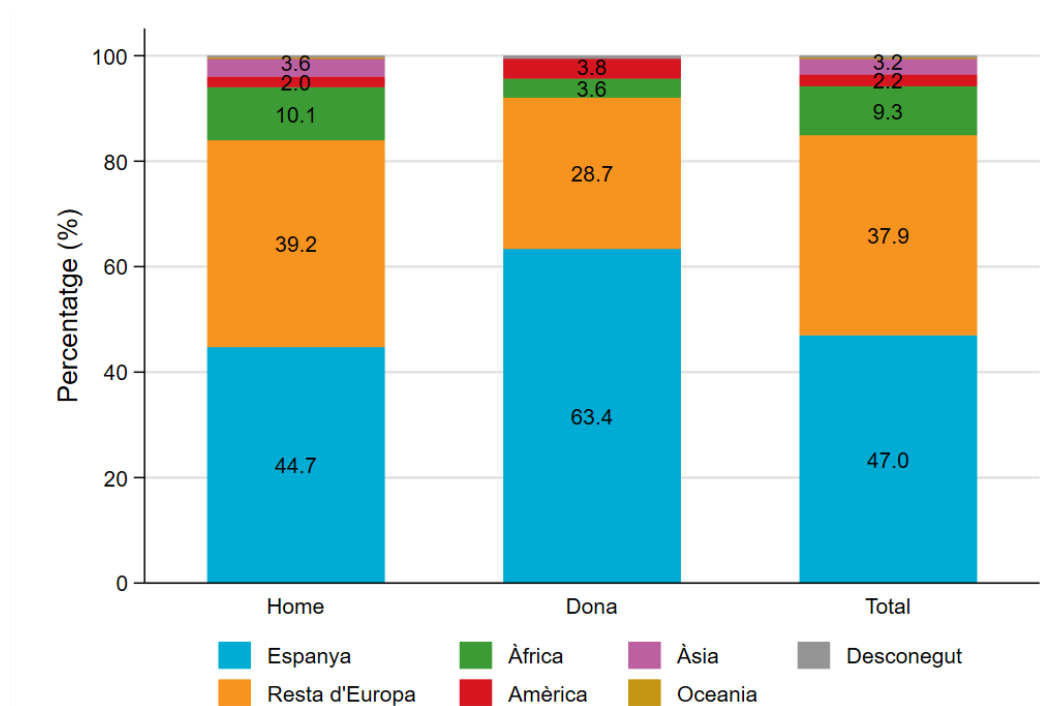
A la figura 1 es mostren els grups d'edat en funció del sexe de les persones que han estat ateses en els serveis de reducció de danys. S'observa que el 10% són joves de menys de 30 anys, el 72% tenen entre 30 i 50 anys i, finalment, un 19% són més grans de 50 anys. També s'hi pot veure que l'edat de les dones és lleugerament menys elevada que la dels homes.

Figura 1. Grups d'edat de les persones ateses en funció del sexe

Tal com es pot veure a la figura 2, el 47% de les persones ateses han nascut a Espanya, el 38% a la resta d'Europa (principalment procedents de Geòrgia, Itàlia i Romania), i el 9% a l'Àfrica (sobretot del Marroc i Algèria). Aquests percentatges són bastant diferents en funció del sexe, i el 63% de les dones són nascudes a Espanya (45% dels homes); el 29%, a la resta d'Europa (39% dels homes), i el 4%, a l'Àfrica (10% dels homes).

Figura 2. Lloc de naixement de les persones ateses en funció del sexe

Perfil sociodemogràfic i dades bàsiques sanitàries i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys 2

En aquest apartat, es presenten dades del perfil sociodemogràfic i dades sanitàries bàsiques i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys. El recull d'aquestes dades es du a terme a través de la realització, un cop dins de l'any natural, d'un qüestionari a les persones ateses.

2.1 Nombre de qüestionaris sobre el perfil sociodemogràfic, dades sanitàries bàsiques i de consum realitzats respecte al total de persones ateses en els serveis de reducció de danys (2015-2020)

A la taula 2, es mostra el nombre de qüestionaris realitzats en cadascun dels anys, des de l'existència del Registre de reducció de danys.

Es pot observar que el percentatge de qüestionaris duts a terme durant un any oscil·la entre el 20% i el 30% de les persones ateses en aquell any. L'any 2020 és l'any en què s'han realitzat menys qüestionaris, concretament se n'han realitzat 981, que representa el 17% de les persones ateses.

Taula 2. Nombre de qüestionaris realitzats respecte al nombre de persones ateses

Any	Nombre de persones ateses*	Nombre de qüestionaris realitzats
2015	5.298	1.386 (26,2%)
2016	5.156	1.483 (28,8%)
2017	5.749	1.293 (22,5%)
2018	6.568	1.333 (20,3%)
2019	6.729	1.424 (21,2%)
2020	5.908	981 (16,6%)

*Nombre de persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

El nombre de persones ateses que es mostra a la taula pot haver variat respecte a les dades dels informes d'anys anteriors degut a la constant regularització de persones que en el Registre hi estaven duplicades.

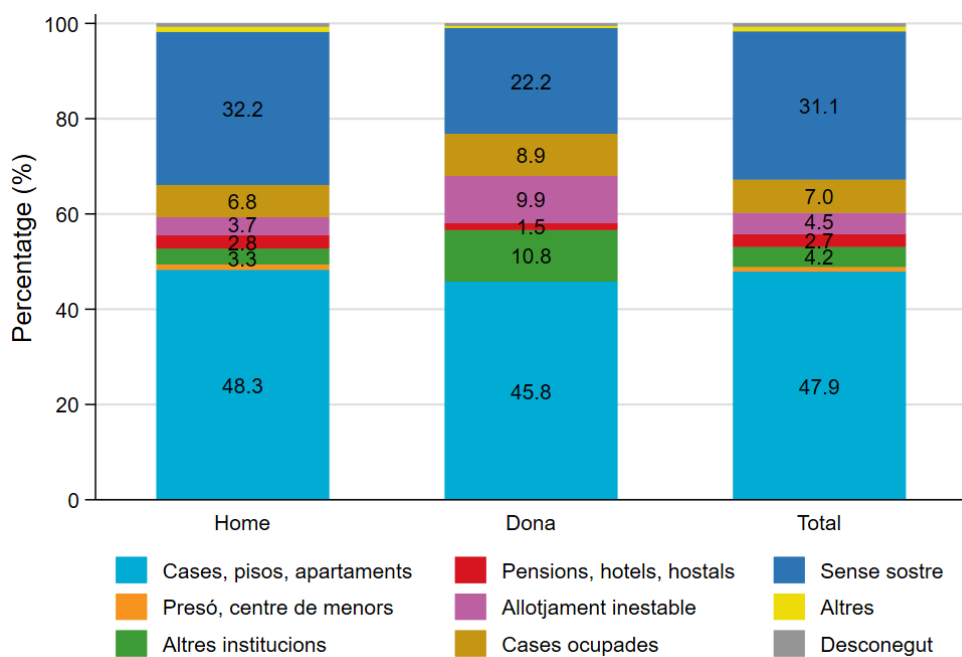
Les anàlisis següents s'han realitzat sobre el total de 1.683 (28,5%) persones ateses l'any 2020 que van respondre al qüestionari sobre el perfil sociodemogràfic i dades bàsiques sanitàries i de consum l'any 2019 o 2020.

2.2 Dades sociodemogràfiques

Pel que fa a les dades demogràfiques de les persones a les quals se'ls ha realitzat el qüestionari, l'any 2019 i/o 2020 s'observa que el 12% són dones, el 18% són menors de 30 anys, el 68% tenen entre 30 i 50 anys, i el 14%, més de 50 anys. Pel que fa el lloc de naixement, es pot observar que el 51% de les persones han nascut a Espanya; el 34%, a la resta d'Europa, i el 8%, a l'Àfrica. Si es té en compte el sexe, el 75% de les dones són nascudes a Espanya (48% dels homes), el 16% a la resta d'Europa (37% dels homes), i el 3%, a l'Àfrica (9% dels homes). Aquestes dades són molt similars a les del total de les persones ateses, amb la diferència que l'edat de les persones que han respost el qüestionari és lleugerament menys elevada.

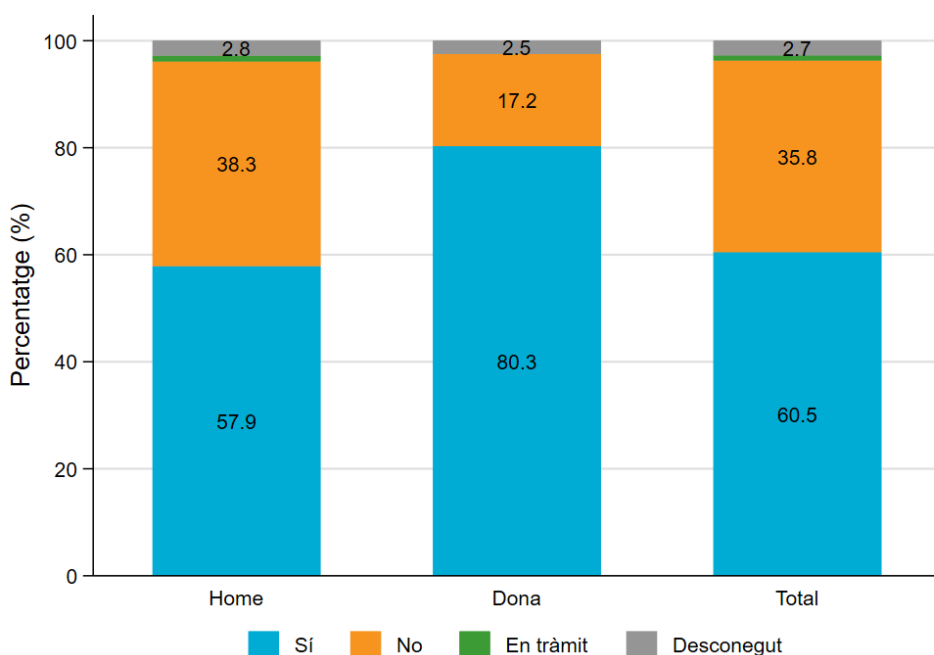
El 48% de les persones de les quals se'n coneix el perfil sociodemogràfic viuen en cases, pisos i apartaments; el 31% són sense sostre; el 7%, en cases ocupades; el 5%, en allotjaments inestables; el 4%, en institucions, i el 3%, en pensions, hotels i hostals (figura 3). Les principals diferències entre sexes són que hi ha més percentatge de dones que viuen en institucions no penitenciàries (11% en el cas de les dones vs. el 3% en els homes), en allotjaments inestables (10% de les dones respecte a 4% dels homes) i en cases ocupades (el 9% de dones comparat amb el 7% d'homes). En canvi, el percentatge d'homes sense sostre és més elevat (32% dels homes i 22% de les dones).

Figura 3. Situació de residència de les persones ateses en funció del sexe

A la figura 4, s’hi observa que el 61% de les persones estan empadronades en comparació amb el 36% que no ho estan. Aquesta situació és diferent en funció del sexe, ja que el 80% de les dones (58% dels homes) sí que ho estan respecte al 17% que no n’estan (38% dels homes). Aquesta diferència es pot explicar pel lloc de naixement de les persones, aspecte segons el qual hi ha més dones nascudes a Espanya.

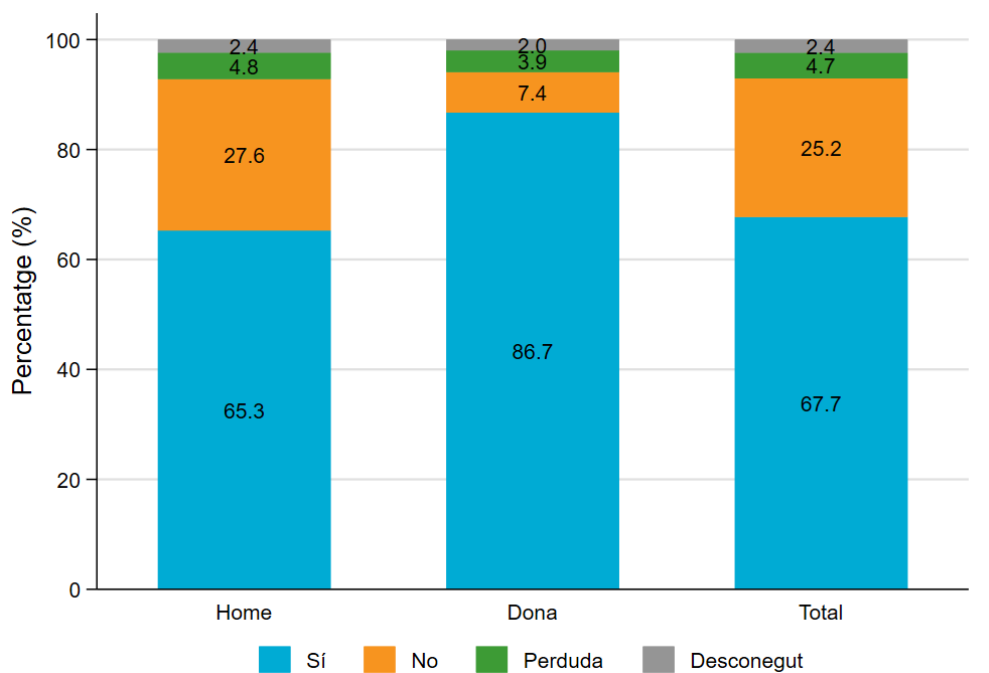
Figura 4. Situació d’empadronament de les persones ateses en funció del sexe

2.3 Dades sanitàries bàsiques

El 68% de les persones que van respondre al qüestionari tenien cobertura sanitària, el 25% no en tenien i el 5% l'havia perdut (figura 5). Aquesta situació és diferent si es té en compte el sexe, ja que el 87% de les dones (65% dels homes) tenen cobertura en comparació amb el 7% que no en té (28% dels homes). Aquesta diferència es pot explicar perquè el percentatge de dones nascudes a Espanya és superior al dels homes.

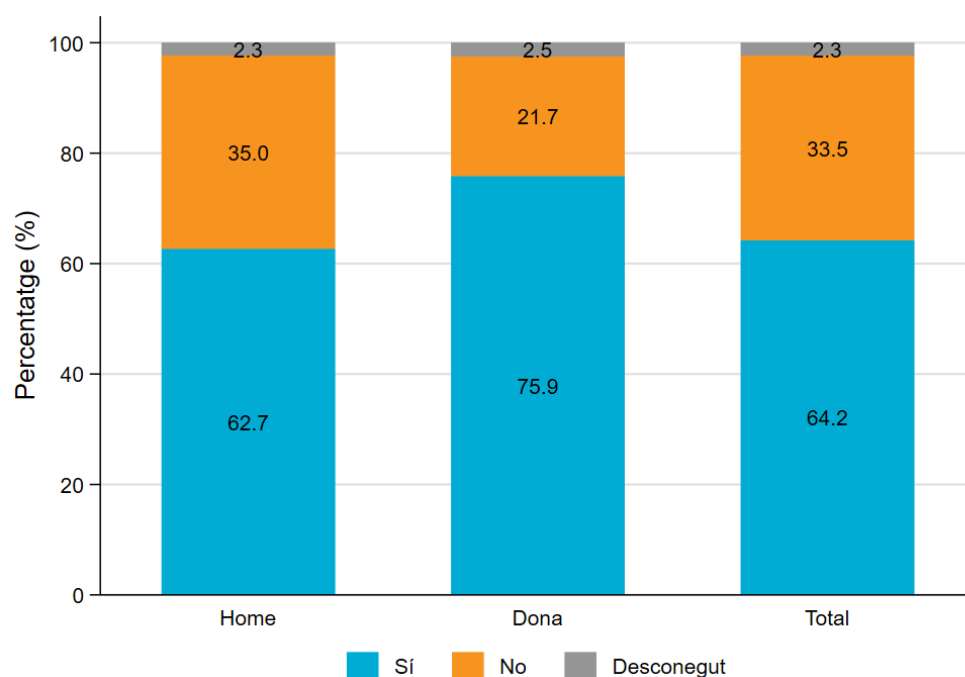
Figura 5. Cobertura sanitària de les persones ateses en funció del sexe

El 64% de les persones refereixen que han estat alguna vegada en tractament per drogodependències (figura 6), i en el cas de les dones aquest percentatge és força més elevat, del 76% (63% en homes).

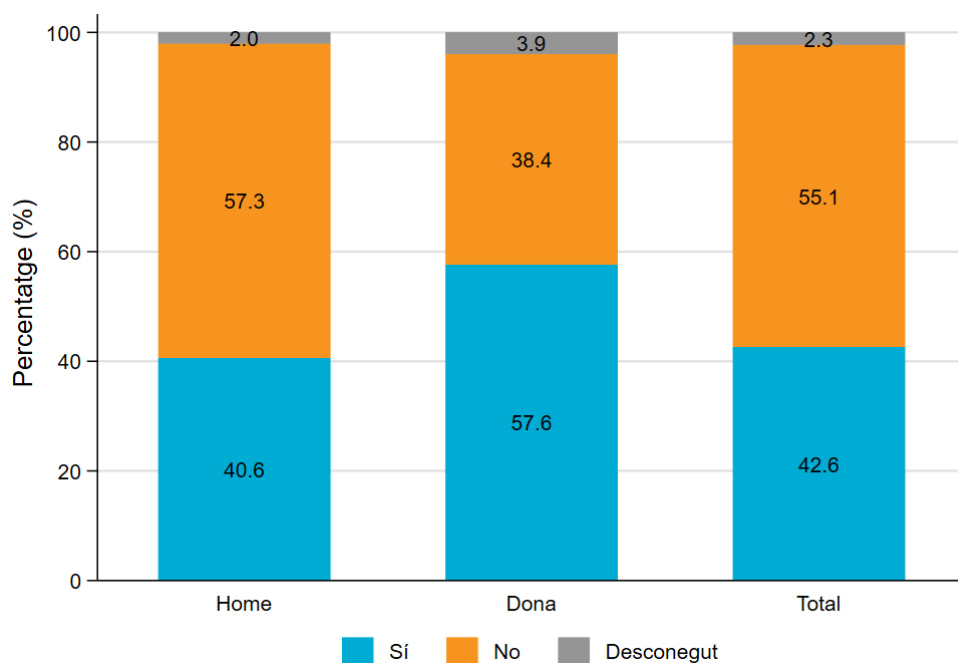

Figura 6. Tractament previ per drogodependències de les persones ateses en funció del sexe

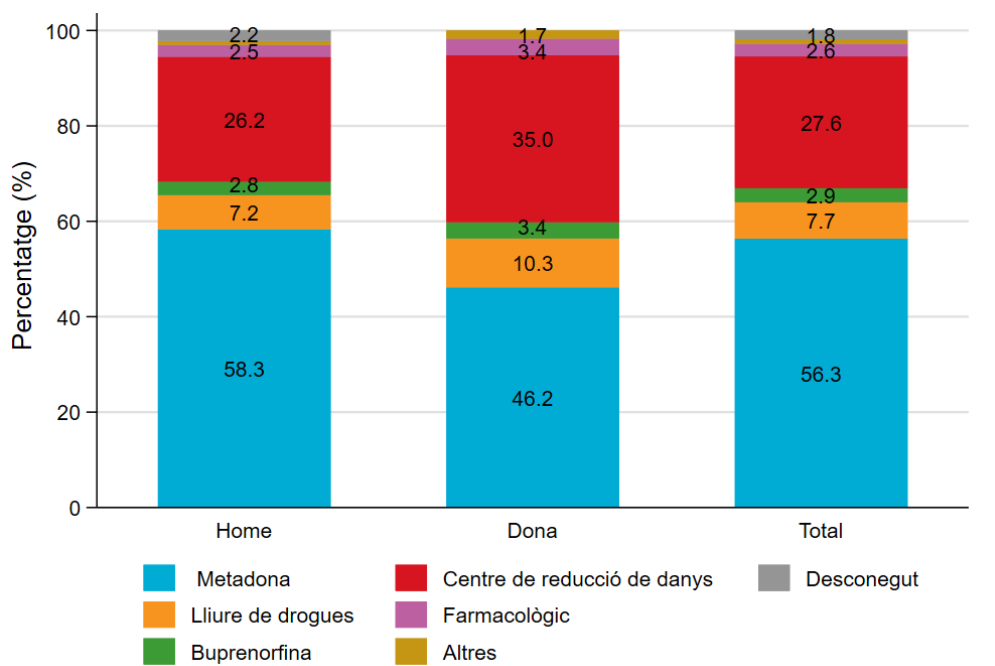
A la figura 7 s'observa que el 43% dels qüestionaris analitzats indicaven que la persona estava en tractament en l'actualitat, percentatge que torna a ser superior en el cas de les dones, del 58% (41% en homes).

Figura 7. Tractament actual de les persones ateses per drogodependències en funció del sexe

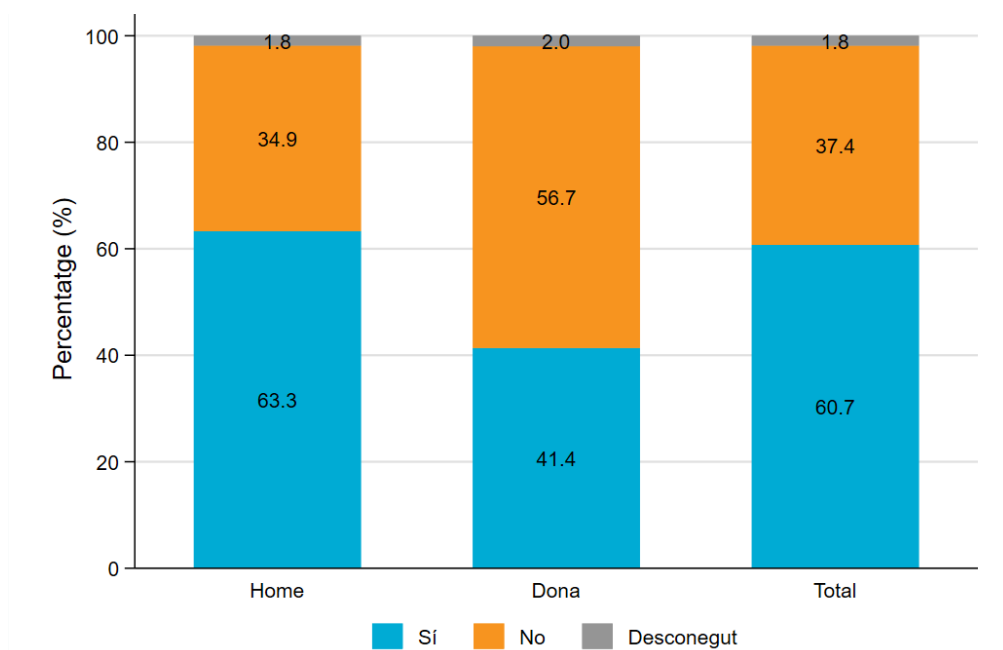
Pel que fa al tractament actual, el 56% de les persones ateses refereix que estan fent tractament amb metadona, el 28% segueix algun tipus de tractament en els centres de reducció de danys i el 8% fa un tractament lliure de drogues (figura 8). La prevalença del tractament amb metadona és lleugerament menys elevada en el cas de les dones.

Figura 8. Situació del tractament actual per drogodependències de les persones ateses en funció del sexe

A la figura 9, s'observa que el 61% de les persones ateses han fet un consum de drogues per via intravenosa alguna vegada a la vida comparant-ho amb el 37% que no se n'han injectat mai. Aquests percentatges són inferiors en el cas de les dones, de les quals el 41% se n'han injectat alguna vegada (63% dels homes) i el 57% no se n'ha injectat mai (35% dels homes).

Figura 9. Percentatge de persones ateses que han fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida en funció del sexe

Quant a les preguntes sobre si s'havien infectat pel virus de la immunodeficiència humana (VIH), el virus de l'hepatitis C (VHC) i el virus de l'hepatitis B (VHB), el 9% afirmava que tenia resultats positius en les proves serològiques per al VIH; el 21%, pel VHC, i l'1%, pel VHB. La prevalença en el cas de les dones era més elevada respecte de la infecció pel VIH —12% (8% en homes)—, menys elevada per al VHC —17% (21% en homes)— i lleugerament més elevada la del VHB —2% (1% en homes)— (taula 3).

Taula 3. Resultats de proves serològiques declarats pels enquestats en funció del sexe

La persona diu	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Infectada pel VIH	124 (8,4%)	24 (11,8%)	0 (0,0%)	148 (8,8%)
Infectada pel VHC	313 (21,2%)	35 (17,2%)	0 (0,0%)	348 (20,7%)
Infectada pel VHB	14 (0,9%)	3 (1,5%)	0 (0,0%)	17 (1,0%)
Total qüestionaris	1.477 (100,0%)	203 (100,0%)	3 (100,0%)	1.683 (100,0%)

A la taula 4, s'observen grans diferències en la prevalença dels resultats de les proves serològiques declarats per les persones enquestades en funció de si s'han injectat drogues. El 14% de les persones que se n'han injectat responen que estan infectades pel VIH (1% de les que no se n'han injectat); el 33%, pel VHC (2% de les que no se n'han injectat), i l'1,2%, pel VHB (0,8% de les que no se n'han injectat). Aquestes dades reforcen la importància de les

accions dutes a terme en els serveis de reducció de danys per tal de disminuir les infeccions mitjançant la prevenció en les pràctiques de risc associades a l'ús de la via parenteral.

Taula 4. Resultats de les proves serològiques declarats pels enquestats en funció de si han fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida

La persona diu	Injecció	No injecció	Desconegut	Total
Infectedada pel VIH	141 (13,8%)	6 (1,0%)	1 (3,2%)	148 (8,8%)
Infectedada pel VHC	333 (32,6%)	14 (2,2%)	1 (3,2%)	348 (20,7%)
Infectedada pel VHB	12 (1,2%)	5 (0,8%)	0 (0,0%)	17 (1,0%)
Total qüestionaris	1.022 (100,0%)	630 (100,0%)	31 (100,0%)	1.683 (100,0%)

L'11% de les persones enquestades diu que han fet formació sobre la prevenció de sobredosi (12% de dones i 10% d'homes) (taula 5). El 13% havia estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos i gairebé el 5% n'havia atès alguna en els darrers 12 mesos. El 54% de les persones enquestades que ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos havia utilitzat la naloxona, i aquest percentatge és més gran en el cas de les dones que en el dels homes (80% vs. 50%, respectivament).

Taula 5. Casos de sobredosi en funció del sexe

Sobredosi	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Ha fet formació sobre la prevenció de la sobredosi	154 (10,4%)	25 (12,3%)	0 (0,0%)	179 (10,6%)
Ha estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos	176 (11,9%)	37 (18,2%)	0 (0,0%)	213 (12,7%)
Ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos	70 (4,7%)	10 (4,9%)	0 (0,0%)	80 (4,8%)
Hi ha utilitzat la naloxona	35 (50,0%)	8 (80,0%)	0 (0,0%)	43 (53,8%)
Total qüestionaris	1.477 (100,0%)	203 (100,0%)	3 (100,0%)	1.683 (100,0%)

A la taula 6 es mostren les dades relacionades amb els casos de sobredosi en funció de si les persones enquestades s'han injectat droga alguna vegada a la vida, i s'hi pot observar que el 14% de les que s'han injectat drogues havien fet formació sobre la prevenció de sobredosi (5% de les no se n'han injectat), el 18% havia estat testimoni d'una sobredosi en

els darrers 12 mesos (5% de les que no se n'han injectat), i el 7% havia atès una sobredosi (2% de les que no se n'han injectat).

Taula 6. Casos de sobredosis en funció de si s'ha fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida

Sobredosi	Injecció	No injecció	Desconegut	Total
Ha fet formació sobre la prevenció de la sobredosi	147 (14,4%)	32 (5,1%)	0 (0,0%)	179 (10,6%)
Ha estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos	179 (17,5%)	34 (5,4%)	0 (0,0%)	213 (12,7%)
Ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos	68 (6,7%)	12 (1,9%)	0 (0,0%)	80 (4,8%)
Hi ha utilitzat la naloxona	36 (52,9%)	7 (58,3%)	0 (0,0%)	43 (53,8%)
Total qüestionaris	1.022 (100,0%)	630 (100,0%)	31 (100,0%)	1.683 (100,0%)

2.4 Dades de consum

A la taula 7, es mostren les dades relacionades amb el consum de drogues d'aquestes persones pel que fa a un nombre màxim de fins a tres substàncies. El 66% de les persones enquestades diuen que consumeixen algun tipus d'opioide, de les quals el 57% diu que consumeix heroïna; el 15%, heroïna i cocaïna combinades, i el 5%, metadona. Aquests percentatges són bastant diferents en el cas de les dones i dels homes: només el 39% de les dones diuen que consumeixen algun tipus d'opioide; el 34%, heroïna; el 8%, heroïna i cocaïna combinades, i el 3%, metadona (en els homes: 70%, algun opioide; 61%, heroïna; 16%, heroïna i cocaïna combinades, i 5%, metadona). El 68% de les persones consumeixen algun tipus d'estimulant, i és la cocaïna la substància més freqüentment consumida (el 66%). El consum d'estimulants en el cas de les dones i dels homes és bastant similar. El 18% diuen que consumeixen alcohol, i aquest percentatge és molt superior en el grup de les dones, el 33% comparat amb el 16% dels homes.

Taula 7. Dades del consum de drogues en funció del sexe

Droga	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Opioides	1.031 (69,8%)	80 (39,4%)	3 (100,0%)	1.114 (66,2%)
Heroïna	893 (60,5%)	69 (34,0%)	3 (100,0%)	965 (57,3%)
Heroïna + cocaïna	241 (16,3%)	16 (7,9%)	0 (0,0%)	257 (15,3%)
Metadona	72 (4,9%)	6 (3,0%)	0 (0,0%)	78 (4,6%)

Buprenorfina	1 (0,1%)	1 (0,5%)	0 (0,0%)	2 (0,1%)
Altres opioides	12 (0,8%)	2 (1,0%)	0 (0,0%)	14 (0,8%)
Estimulants	1.008 (68,2%)	139 (68,5%)	1 (33,3%)	1.148 (68,2%)
Cocaïna	972 (65,8%)	132 (65,0%)	1 (33,3%)	1.105 (65,7%)
Amfetamina	49 (3,3%)	12 (5,9%)	0 (0,0%)	61 (3,6%)
Altres estimulants	14 (0,9%)	2 (1,0%)	0 (0,0%)	16 (1,0%)
Hipnosedants	34 (2,3%)	6 (3,0%)	0 (0,0%)	40 (2,4%)
Benzodiazepines	31 (2,1%)	6 (3,0%)	0 (0,0%)	37 (2,2%)
Altres hipnosedants	3 (0,2%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	3 (0,2%)
Al·lucinògens	9 (0,6%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	9 (0,5%)
Cànnabis	145 (9,8%)	29 (14,3%)	0 (0,0%)	174 (10,3%)
Alcohol	240 (16,2%)	67 (33,0%)	0 (0,0%)	307 (18,2%)
Altres	1 (0,1%)	1 (0,5%)	0 (0,0%)	2 (0,1%)
Total qüestionaris	1.477 (100,0%)	203 (100,0%)	3 (100,0%)	1.683 (100,0%)

Una persona pot indicar fins a tres drogues.

Programa d'intercanvi de xeringues dels serveis de reducció de danys

3

En aquest apartat es presenten, entre d'altres, les dades de les persones ateses en el programa PIX, el nombre de xeringues distribuïdes i retornades, així com el nombre de preservatius distribuïts.

3.1 Persones ateses i xeringues distribuïdes i retornades per servei

A la taula 8, es mostren les dades de l'activitat dels serveis de reducció de danys per a cadascun dels dispositius. L'any 2020 es van atendre 5.908 persones en els serveis de reducció de danys, de les quals 3.612 eren persones que s'injectaven drogues (61%). S'hi van distribuir un total 549.175 xeringues i se'n van retornar 261.622, que representen el 48% de les donades. S'ha calculat que, de mitjana, s'han donat 152 xeringues per cada persona que fa ús de la via d'injecció. Aquests valors equivalen a una cobertura mitjana-alta, segons els valors que estableix l'OMS d'entre 100-200 per persona que s'injecta.

Taula 8. Activitat dels serveis de reducció de danys: xeringues distribuïdes i retornades per servei

Servei	Persones ateses*	Persones que s'injecten**	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Xeringues per persona que s'injecta
Arrels RD (Lleida)	290	167	24.873	16.046	64,5%	148,9
CADO (Vic)	63	7	0	0	—	0,0
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.753	1.682	106.613	71.461	67,0%	63,4
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	460	424	16.320	11.953	73,2%	38,5
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	17	17	203	174	85,7%	11,9

CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	315	242	27.588	2.626	9,5%	114,0
CAS Sants-ARD (Barcelona)	2	2	0	0	—	0,0
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	8	1	0	0	—	0,0
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	110	66	4.008	2.177	54,3%	60,7
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	234	162	14	12	85,7%	0,1
Centre Robadors (Barcelona)	1.497	897	15.053	7.117	47,3%	16,8
Equip de Carrer AEC Gris (l'Hospitalet de Llobregat)	47	27	312	245	78,5%	11,6
Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	146	138	6.721	1.297	19,3%	48,7
Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	14	14	392	24	6,1%	28,0
Equip de Carrer Campclar (Tarragona)	8	2	300	0	0,0%	150,0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	395	390	9.389	3.564	38,0%	24,1
PAI-Alba (Terrassa)	201	9	0	0	—	0,0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	2.119	1.820	297.592	119.911	40,3%	163,5
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	33	30	2.725	1.037	38,1%	90,8
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	239	202	36.678	21.435	58,4%	181,6
Unitat Mòbil Reus (Reus)	26	19	394	2543	645,4%	20,7
Total ***	5.908	3.612	549.175	261.622	47,6%	152,0

*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

**Persones que s'injecten: nombre de persones diferents que fan servir la via d'injecció que han utilitzat cada servei.

***Total: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

Pel que fa als preservatius, durant l'any 2020 s'han distribuït 9.352 preservatius, i de mitjana són 1,6 preservatius per persona atesa. Els valors de l'indicador del nombre de preservatius per persona atesa són valors molt més baixos que els desitjats, tot i que cal remarcar que alguns centres no vinculen els preservatius que donen a cap persona, ja que els tenen a disposició de qualsevol dels usuaris del centre sense que els hagin de sol·licitar (taula 9).

Cal esmentar que l'any 2020 ha disminuït tant el nombre de xeringues distribuïdes com de les retornades, així com el nombre de preservatius distribuïts.

Taula 9. Activitat dels serveis de reducció de danys: preservatius distribuïts per servei

Servei	Persones ateses*	Preservatius distribuïts	Preservatius per persona atesa
Arrels RD (Lleida)	290	2.127	7,3
CADO (Vic)	63	46	0,7
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.753	616	0,2
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	460	58	0,1
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	17	0	0,0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	315	3.377	10,7
CAS Sants-ARD (Barcelona)	2	0	0,0
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	8	0	0,0
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	110	403	3,7
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	234	0	0,0
Centre Robadors (Barcelona)	1.497	612	0,4
Equip de Carrer AEC Gris (l'Hospitalet de Llobregat)	47	327	7,0
Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	146	175	1,2
Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	14	0	0,0
Equip de Carrer Campclar (Tarragona)	8	0	0,0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	395	140	0,4
PAI-Alba (Terrassa)	201	0	0,0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	2.119	1.305	0,6
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	33	0	0,0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	239	28	0,1
Unitat Mòbil Reus (Reus)	26	138	5,3
Total ***	5.908	9.352	1,6

***Persones ateses:** nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

*****Total:** nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

A continuació es mostren les dades relatives al nombre de xeringues i preservatius distribuïts i de les xeringues retornades d'altres serveis de reducció de danys que no notifiquen les dades en el Registre de reducció de danys (taula 10).

Taula 10. Activitat d'altres serveis de reducció de danys: usuaris atesos, activitat del PIX

Servei	Persones ateses*	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Preservatius distribuïts
AIDE (Terrassa)	180	9.272	948	10,2%	576
Homes	142				
Dones	38				
Centre de salut, activitats i acollida La Illeta (Reus)	207	256	23	9,0%	458
Homes	154				
Dones	53				
Metzineres (Barcelona)	205	6.100	4.800	78,7%	6.500
Homes	–				
Dones	205				

*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

Aquest servei no notifica les seves dades en el Registre de reducció de danys.

3.2 Persones ateses, activitat del Programa d'intercanvi de xeringues per sexe

Si s'analitzen les dades de l'activitat dels serveis de reducció de danys en funció del sexe de les persones ateses (taula 11), s'observa que del total de dones ateses (n=718) un 51% s'injecten drogues (n=369), a les quals es va distribuir una mitjana de 186 xeringues, amb un retorn del 62%. En el cas dels homes, dels 5.185 atesos en els serveis de reducció de danys, 3.239 se n'injectaven (62%), als quals es va distribuir una mitjana de 148 xeringues, amb un retorn del 46%. Es pot observar que el valor de l'indicador és més elevat en el grup de les dones que en el dels homes, i que arriba quasi al llindar de cobertura alta segons les recomanacions de l'OMS (>200 xeringues per persona que fa ús d'injecció).

Taula 11. Activitat dels serveis de reducció de danys: xeringues distribuïdes i retornades en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Persones que s'injecten**	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Xeringues per persona que s'injecta
Home	5.185	3.239	480.666	219.208	45,6%	148,4
Dona	718	369	68.505	42.414	61,9%	185,7
Persona transsexual	4	4	4	0	0,0%	1,0
Desconegut	1	–	0	0	–	–
Total ***	5.908	3.612	549.175	261.622	47,6%	152,0

*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

***Persones que s'injecten*: nombre de persones diferents que fan servir la via d'injecció que han utilitzat cada servei.

***Total: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

Respecte a l'indicador del nombre de preservatius per persona atesa (taula 12), es pot observar que les dones accedeixen a 7,5 vegades més preservatius que els homes (el 6,8 en les dones respecte al 0,9 en els homes). Una possible explicació d'aquesta diferència seria l'alt percentatge de dones que realitzen treballs sexuals d'entre les dones consumidores de drogues, tal com es descriu a l'informe de l'estudi REDAN 2019 (*Monitoratge del VIH, VHC i dels seus determinants en persones que s'injecten drogues usuàries de Centres de Reducció de Danys a Catalunya*).

Taula 12. Activitat dels serveis de reducció de danys: preservatius distribuïts en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Preservatius distribuïts	Preservatius per persona atesa
Home	5.185	4.481	0,9
Dona	718	4.871	6,8
Persona transsexual	4	0	0,0
Desconegut	1	0	0,0
Total ***	5.908	9.352	1,6

*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents

***Total: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

Activitat sanitària i social dels serveis de reducció de danys

4

En aquest apartat es presenten dades sobre l'atenció sanitària i social dels recursos de reducció de danys, sobretot quant a analítiques de sang, cribratges de malalties infectocontagioses, vacunacions, serveis d'higiene, alimentació, així com acollides o primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments.

4.1 Activitat sanitària dels serveis de reducció de danys

L'any 2020 hi ha hagut una disminució important, majoritàriament entre un 20 i un 60%, de l'activitat sanitària en els centres de reducció de danys respecte a l'any 2019. S'hi han fet 175 analítiques de sang, 339 cribratges pel VIH, VHC i/o VHB, 57 proves cutànies de la tuberculina (PPD) i 2.805 administracions de tractaments directament observats (DDO) per a la tuberculosi, TARGA o medicació psiquiàtrica i 29 vacunacions contra l'hepatitis AB (taula 13).

Taula 13. Analítiques de sang, cribratges i vacunacions per centre

Servei	Persones ateses*	Analítica sang	Cribratges (1)	Administració PPD	DDO (2)	Vacuna hepatitis AB
Arrels RD (Lleida)	290	0	14	0	0	0
CADO (Vic)	63	31	15	9	465	3
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.753	53	27	16	837	9
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	460	0	0	0	0	0
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	17	0	0	0	0	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	315	50	76	5	977	5
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	110	0	5	24	0	0
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	234	0	0	0	0	0

Centre Robadors (Barcelona)	1.497	41	57	3	139	1
Equip de Carrer Campclar (Tarragona)	8	0	0	0	0	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	395	0	2	0	0	0
PAI-Alba (Terrassa)	201	0	2	0	367	0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	2.119	0	95	0	20	11
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	33	0	0	0	0	0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	239	0	46	0	0	0
Unitat Mòbil Reus (Reus)	26	0	0	0	0	0
Total ***	5.908	175	339	57	2.805	29

*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

Cribratges (1): fa referència a cribratges del VIH, del virus de l'hepatitis B i del virus de l'hepatitis C.

DDO (2): dispensació directa observada de tuberculosi, TARGA, medicació psiquiàtrica.

ARD: àrea de reducció de danys.

***Total: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

D'altra banda, com es pot veure a la taula 14, durant el 2020 s'hi han efectuat més de 2.600 cures bàsiques, 70 acompanyaments (l'única activitat que augmenta respecte a l'any 2019) i l'atenció de 39 sobre dosis fora dels espais de consum supervisat (calor i cafè, carrer, etc.).

Les intervencions de salut més freqüents són l'educació sanitària i l'aconsellament o intervenció breu terapèutica, de les quals se n'han efectuat 13.000 i 10.000 intervencions, respectivament.

Taula 14. Cures bàsiques, educació sanitària, acompanyament, aconsellament/intervenció breu terapèutica i sobredosis ateses per centre

Servei	Persones ateses*	Cures bàsiques	Educació sanitària	Acompanyament	Aconsellament/interv. breu ter.	Sobredosis ateses
Arrels RD (Lleida)	290	107	5	2	7	2
CADO (Vic)	63	2	153	0	407	0
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.753	1.207	4.811	12	4.251	11
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	460	0	0	0	0	0
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	17	0	0	0	0	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	315	746	2.990	6	286	13
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	110	25	481	1	472	0
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	234	3	6	5	7	1
Centre Robadors (Barcelona)	1.497	239	985	40	1.411	3
Equip de Carrer Campclar (Tarragona)	8	0	0	0	0	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	395	6	495	0	489	2
PAI-Alba (Terrassa)	201	0	1.082	0	49	0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	2.119	184	284	4	1.580	7
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	33	1	205	0	62	0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	239	109	1.884	0	716	0
Unitat Mòbil Reus (Reus)	26	0	0	0	1	0
Total ***	5.908	2.629	13.381	70	9.738	39

*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

ARD: àrea de reducció de danys.

***Total: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

4.2 Activitat social dels serveis de reducció de danys

A la taula 15 es presenten les dades de l'activitat social realitzada pels serveis de reducció de danys durant l'any 2020. S'han portat a terme gairebé 14.000 serveis d'higiene (dutxes i roba neta), més de 65.000 d'alimentació, com ara entrepans, i uns 65.000 suplementos alimentaris (sucos, cafè o galetes, etc.).

D'altra banda, és molt rellevant la intervenció socioeducativa dels serveis de reducció de danys, com els tallers educatius sobre prevenció de malalties i promoció de la salut, l'actuació en cas de sobredosi, entre d'altres, que el 2020 han acumulat un total de 5.000 assistències a tallers educatius. També s'han dut a terme més de 30.000 acollides o primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments, i 273 acompanyaments a serveis tant de l'atenció a la salut com socials.

A l'igual de l'activitat sanitària dels serveis de reducció de danys, l'any 2020 l'activitat social d'aquests serveis ha disminuït respecte a l'any 2019. Les activitats més afectades han estat els suplementos alimentaris i els tallers educatius, que s'han reduït a la meitat. També han disminuït, però amb menys intensitat, els serveis d'higiene, les acollides o primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments, i els acompanyaments a serveis.

Taula 15. Activitat social dels serveis de reducció de danys

Servei	Persones ateses*	Dutxa Roba	Alimentació	Suplement alimentari	Taller educatiu**	Assistència (3)	Acompanyament
Arrels RD (Lleida)	290	497	39	387	2	1.912	85
CADO (Vic)	63	283	656	0	219	624	9
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.753	6.139	1.896	23.354	76	2.717	39
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	460	0	2.772	0	1	81	2
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	17	36	0	71	0	67	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	315	2.710	7.889	13.858	185	1.092	14
CAS Sants-ARD (Barcelona)	2	0	0	0	2	0	0
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	8	0	0	0	9	7	0
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	110	872	221	808	347	3.741	8
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	234	164	22.814	69	27	252	1
Centre Robadors (Barcelona)	1.497	0	37	12.421	2	9.099	7

Equip de Carrer Campclar (Tarragona)	8	0	0	13	0	3	0
PAI-Alba (Terrassa)	201	15	1.196	3.837	3.664	4.985	1
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	2.119	3.070	27.505	10.558	238	5.747	104
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llob.)	33	0	0	11	0	11	0
Unitat Mòbil Reus (Reus)	26	0	19	25	0	35	3
Total ***	5.908	13.786	65.044	65.412	4.772	30.373	273

*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

**Taller educatiu: fa referència a l'assistència als tallers educatius.

Assistència (3): primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments.

ARD: àrea de reducció de danys.

***Total: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

Equips de carrer

5

Durant l'any 2020, els equips de carrer han atès 1.096 persones, de les quals el 14% ha manifestat que consumeix heroïna; el 36%, cocaïna, i el 10%, heroïna i cocaïna combinades (taula 16). Cal tenir en compte que es disposa d'informació de les drogues de consum d'un total de 485 persones (44%). De les persones ateses en aquests dispositius, hi ha 801 persones que fan servir la via parenteral (73%).

Taula 16. Drogues consumides per les persones que són ateses pels equips de carrer per dispositiu

Dispositiu	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Desconegut	Persones que se n'injecten**
CAS Baluard-EC (Barcelona)	226	66 (29,2%)	73 (32,3%)	14 (6,2%)	116 (51,3%)	209 (92,5%)
Centre Robadors-EC (Barcelona)	845	64 (7,6%)	209 (24,7%)	85 (10,1%)	578 (68,4%)	589 (69,7%)
Equip de carrer AEC Gris (l'Hospitalet de Llobregat)	47	20 (42,6%)	19 (40,4%)	0 (0,0%)	19 (40,4%)	27 (57,4%)
Equip de carrer ASAUPAM (Badalona)	146	18 (12,3%)	137 (93,8%)	20 (13,7%)	0 (0,0%)	138 (94,5%)
Equip de carrer ASAUPAM (Sta. Coloma de Gramenet)	14	8 (57,1%)	12 (85,7%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	14 (100,0%)
Total ***	1.096	152 (13,9%)	395 (36,0%)	114 (10,4%)	611 (55,7%)	801 (73,1%)

***Persones ateses:** nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada dispositiu.

****Persones que se n'injecten:** nombre de persones que se n'injecten diferents que han utilitzat cada dispositiu.

EC: equip de carrer

*****Total:** nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun d'aquests dispositius

A la taula 17 s'analitzen les drogues consumides en funció del sexe i s'observa que els percentatges d'homes que consumeixen heroïna (14% en homes i 12% en dones) i heroïna i cocaïna combinades (11% en homes i 8% en dones) és lleugerament superior que en el cas de les dones. Pel que fa al consum de cocaïna i al percentatge de persones que se n'injecten, no s'observen diferències entre homes i dones.

Taula 17. Drogues consumides per les persones que són ateses pels equips de carrer en funció del sexe

Dispositiu	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Desconegut	Persones que se n'injecten**
Home	939 (85,7%)	134 (14,3%)	340 (36,2%)	101 (10,8%)	516 (55,0%)	688 (73,3%)
Dona	157 (14,3%)	18 (11,5%)	55 (35,0%)	13 (8,3%)	95 (60,5%)	113 (72,0%)
Total ***	1.096	152 (13,9%)	395 (36,0%)	114 (10,4%)	611 (55,7%)	801 (73,1%)

**Persones ateses:* nombre de persones ateses diferents.

***Persones que se n'injecten:* nombre de persones que se n'injecten diferents.

****Total:* nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun d'aquests dispositius

Sales de consum

6

A continuació es presenten les dades relatives als consums que s'hi han realitzat durant l'any 2020, així com la seva evolució al llarg dels anys.

6.1 Descripció dels consums

Tal com es mostra a la taula 18, l'any 2020 hi ha hagut uns 124.000 consums, dels quals en el 36% la droga consumida era la cocaïna; en el 34%, l'heroïna, i en el 26%, l'heroïna i cocaïna combinades. Durant aquest any, s'han atès un total de 141 sobredosis i cap ha estat mortal.

Taula 18. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses per sala de consum

Sala	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
Arrels Reducció de Danys (Lleida) (sF)	177	1.529	1.375	1.245	0	4.149	4
CAS Baluard-ARD (Barcelona) (sF)	1.505	25.604	21.901	9.440	1.786	58.731	14
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	276	496	1.473	616	3	2.588	2
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	113	244	424	49	2.051	2.768	1
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	24	64	46	0	1	111	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	287	10	1.913	142	1	2.066	2
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	102	1.008	5.746	845	189	7.788	9
REDAN La Mina (Sant Adrià del Besòs)	1.240	13.581	11.428	20.184	87	45.280	109
Unitat Mòbil Reus (Reus)	14	1	61	9	0	71	0
Total ***	2.794**	42.537	44.367	32.530	4.118	123.552	141

ARD: àrea de reducció de danys.

sF: aquestes sales de consum disposen de sala per a consum per via inhalatòria a més de la sala d'injecció que tenen totes les sales de consum.

*Persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

**Nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat alguna sala de consum.

A més a més, a la darrera part de l'any 2020, el Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues ha notificat 8.927 consums d'alcohol, dels quals el 31% van ser duts a terme per dones. Ateses les seves característiques diferencials, no s'han inclòs a les següents anàlisis.

Només l'11% de les persones que van a les sales de consum són dones, que és un percentatge similar al de dones que accedeixen als serveis de reducció de danys. Respecte al total de consums, el 12% van ser duts a terme per dones, la qual cosa indica una freqüentació similar en tots dos sexes. Pel que fa a les drogues que van consumir, s'observa que el percentatge de consum d'heroïna i heroïna i cocaïna combinades són més elevats en el cas dels homes (el 36% i 28% en homes vs. el 25% i el 18% en dones, respectivament) i el percentatge de consum de cocaïna és més elevat en el cas de les dones, amb xifres del 53%, respecte del 34% en els homes (taula 19). El nombre de sobredosi cada 1.000 consums és lleugerament més elevat en el grup dels homes (1,2 vs. 0,9).

Taula 19. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
Home	2.482	38.707 (35,7%)	36.347 (33,5%)	29.744 (27,5%)	3.557 (3,3%)	108.355 (100,0%)	127 (1,2***)
Dona	308	3.787 (25,0%)	8.011 (52,9%)	2.781 (18,4%)	560 (3,7%)	15.139 (100,0%)	14 (0,9***)
Persona transsexual	4	43	9	5	1	58	0 (0,0***)
Total ***	2.794**	42.537 (34,4%)	44.367 (35,9%)	32.530 (26,3%)	4.118 (3,3%)	123.552 (100,0%)	141 (1,1***)

**Persones ateses: nombre de persones ateses diferents.*

***Nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat alguna sala de consum.*

****Nombre de sobredosis ateses cada 1.000 consums.*

Pel que fa a l'edat de les persones que van a les sales de consum, es pot observar que el 10% són persones entre 18 i 30 anys; el 72% tenen entre 31 i 50 anys, i el 18% tenen més de 50 anys. Respecte als consums en funció dels grups d'edat, s'observa que, en general, el percentatge del consum de les persones de fins a 30 anys és més elevat quant a l'heroïna i cocaïna combinades i a l'heroïna, el més elevat per a les persones de 31 a 50 anys és principalment per la cocaïna, seguit del d'heroïna, i, finalment, el de les persones de més de 50 anys és principalment per la cocaïna, seguit del d'heroïna (taula 20). Cal esmentar que el percentatge més gran de consum d'altres substàncies (metadona, amfetamines) es produeix en els grups de persones més joves, i arriba al 14% en el grup de joves de menys de 25 anys. El grup d'edat que presenta un nombre més elevat de sobredosis cada 1.000 consums és el de 51 a 60 anys, seguit del de 41 a 50 anys, que arriba a valors de 1,6 i 1,4, respectivament.

Taula 20. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses en funció dels grups d'edat

Grup d'edat	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
De 18 a 25 anys	70	751 (32,0%)	475 (20,2%)	801 (34,1%)	322 (13,7%)	2.349 (100,0%)	1 (0,4***)
De 26 a 30 anys	219	2.520 (31,0%)	2.233 (27,5%)	3.100 (38,1%)	279 (3,4%)	8.132 (100,0%)	7 (0,9***)
De 31 a 40 anys	984	13.334 (32,9%)	14.008 (34,6%)	10.933 (27,0%)	2.204 (5,4%)	40.479 (100,0%)	26 (0,6***)
De 41 a 50 anys	1.022	14.255 (33,2%)	15.807 (36,8%)	11.981 (27,9%)	893 (2,1%)	42.936 (100,0%)	59 (1,4***)
De 51 a 60 anys	463	10.310 (36,9%)	11.595 (41,5%)	5.603 (20,1%)	417 (1,5%)	27.925 (100,0%)	46 (1,6***)
De 61 a 70 anys	33	1.032 (75,7%)	219 (16,1%)	110 (8,1%)	2 (0,1%)	1.363 (100,0%)	1 (0,7***)
Més de 70 anys	1	333 (91,0%)	30 (8,2%)	2 (0,5%)	1 (0,3%)	366 (100,0%)	1 (2,7***)
Desconegut	2	2 (100,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	2 (100,0%)	0 (0,0***)
Total ***	2.794**	42.537 (34,4%)	44.367 (35,9%)	32.530 (26,3%)	4.118 (3,3%)	123.552 (100,0%)	141 (1,1***)

**Persones ateses: nombre de persones ateses diferents.*

***Nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat alguna sala de consum.*

****Nombre de sobredosis ateses cada 1.000 consums.*

A la taula 21 es mostra la distribució dels consums de les altres drogues en funció del sexe, i s'observa que la meitat d'aquests són consums d'amfetamines (47% en homes i 70% en dones), que s'han incrementat en 10 punts percentuals respecte a l'any 2019, i el 46% són de metadona (48% en homes i 28% en dones). L'any 2020 s'ha incrementat en un 47% el nombre d'altres substàncies consumides a les sales respecte a l'any 2019.

Taula 21. Distribució dels consums realitzats d'altres drogues en funció del sexe

Altres drogues	Total	Homes	Dones
Metadona	1.882 (45,7%)	1.723 (48,4%)	159 (28,4%)
Altres opioïdes	89 (2,2%)	87 (2,4%)	2 (0,4%)
Amfetamines	2.068 (50,2%)	1.676 (47,1%)	391 (69,8%)
Altres estimulants	44 (1,1%)	40 (1,1%)	4 (0,7%)
Hipnosedants	5 (0,1%)	4 (0,1%)	1 (0,2%)
Al·lucinògens	30 (0,7%)	27 (0,8%)	3 (0,5%)
Persona transsexual	4	58	0 (0,0***)
Total	4.118 (100,0%)	3.557 (100,0%)	560 (100,0%)

Tal com s'ha comentat més amunt, en el 34% dels consums realitzats la droga ha estat l'heroïna; en el 36%, la cocaïna, i en el 26%, l'heroïna i cocaïna combinades. Quant a la via d'administració, el 75% dels consums realitzats van ser per via parenteral; el 24%, per via pulmonar –tot i haver-hi només dues sales que disposin de sala per al consum per via inhalatòria–, i l'1%, per via intranasal (taula 22).

Taula 22. Drogues consumides per via d'administració. Totes les sales de consum juntes

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	24.674	26,6%	17.234	58,8%	629	43,6%	42.537	34,4%
Cocaïna	33.677	36,3%	10.113	34,5%	576	39,9%	44.367	35,9%
Heroïna + cocaïna	31.822	34,3%	638	2,2%	70	4,9%	32.530	26,3%
Altres	2.623	2,8%	1.327	4,5%	168	11,6%	4.118	3,3%
Total	92.796 (75,1%)	100,0%	29.312 (23,7%)	100,0%	1.443 (1,2%)	100,0%	123.552 (100,0%)	100,0%

Si s'analitzen, segons el sexe, els consums realitzats en funció de la substància i la via d'administració, no s'observen grans diferències en el percentatge de consums segons la via d'administració, però sí se n'observen en funció de les substàncies consumides (taula 23 i 24).

Taula 23. Drogues consumides per via d'administració dels consums duts a terme per homes

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	22.007	27,2%	16.091	60,8%	609	56,6%	38.707	35,7%
Cocaïna	27.341	33,8%	8.753	33,1%	253	23,5%	36.347	33,5%
Heroïna + cocaïna	29.094	36,0%	583	2,2%	67	6,2%	29.744	27,5%
Altres	2.369	2,9%	1.041	3,9%	147	13,7%	3.557	3,3%
Total	80.811 (74,6%)	100,0%	26.468 (24,4%)	100,0%	1.076 (1,0%)	100,0%	108.355 (100,0%)	100,0%

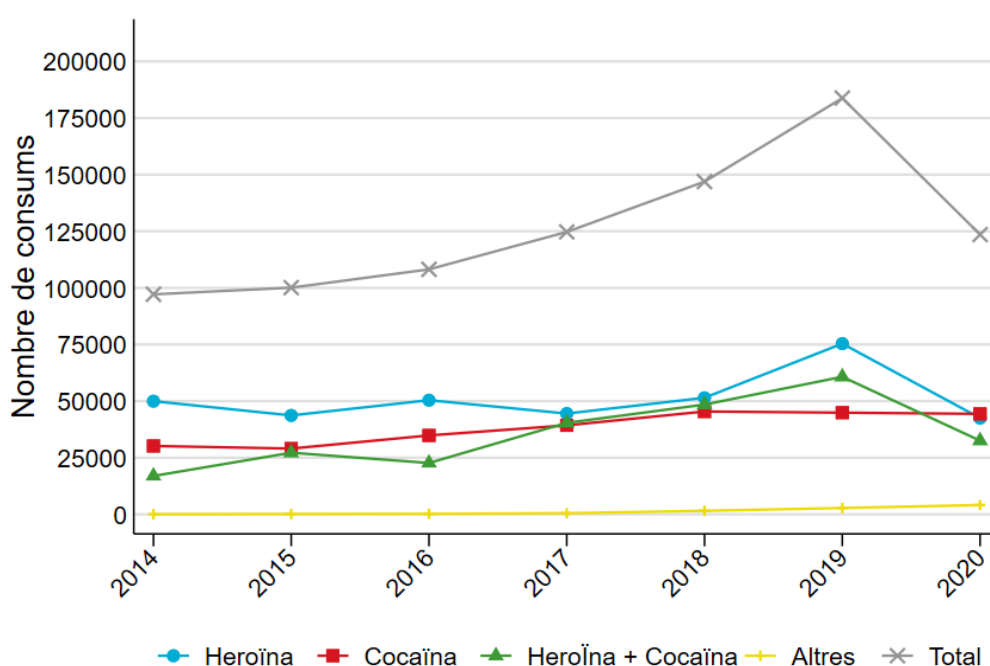
Taula 24. Drogues consumides per via d'administració dels consums duts a terme per dones

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	2.632	22,0%	1.135	40,0%	20	5,4%	3.787	25,0%
Cocaïna	6.327	53,0%	1.360	48,0%	323	88,0%	8.011	52,9%
Heroïna + cocaïna	2.724	22,8%	54	1,9%	3	0,8%	2.781	18,4%
Altres	254	2,1%	285	10,1%	21	5,7%	560	3,7%
Total	11.937 (78,8%)	100,0%	2.834 (18,7%)	100,0%	367 (2,4%)	100,0%	15.139 (100,0%)	100,0%

6.2 Evolució dels consums

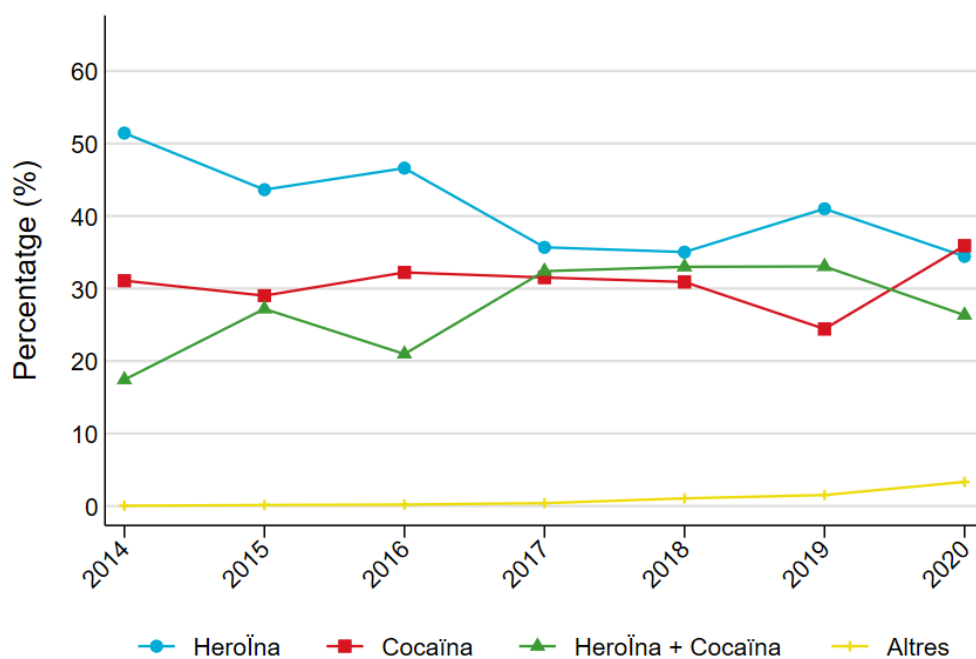
A la figura 10 s'observa que fins a l'any 2019 el nombre de consums realitzats a les sales ha augmentat de manera considerable en els darrers anys, i es veuen augmentats el nombre de consums d'heroïna i d'heroïna i cocaïna combinades. El nombre de consums realitzar per la cocaïna ha anat augmentant els darrers anys d'una manera més sostinguda. L'any 2020 ha disminuït el nombre de consums per a totes les substàncies, excepte en el cas de la cocaïna, en què s'ha mantingut estable.

Figura 10. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la substància

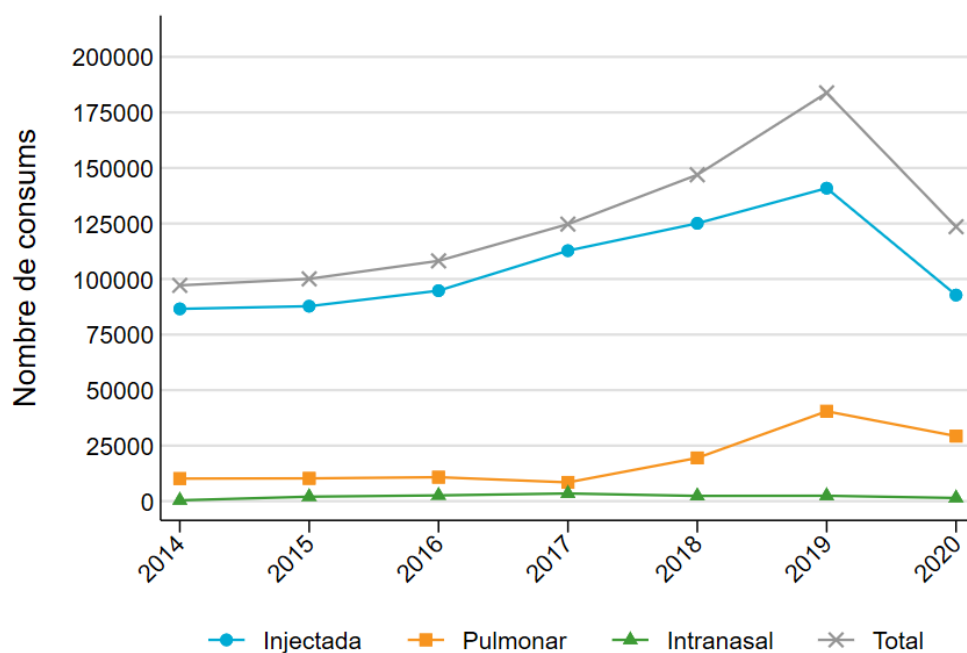
A l'analitzar l'evolució del percentatge de consums realitzats de cada substància, s'observa que el percentatge de consums de l'heroïna ha anat disminuint en els darrers anys (figura 11). El percentatge de consums de cocaïna s'ha mantingut estable en els darrers anys, amb una lleugera disminució l'any 2019 i un augment l'any 2020, i per primera vegada han estat superiors als d'heroïna. Pel que fa el percentatge de consums d'heroïna i cocaïna combinades ha augmentat des de l'any 2014 fins a l'any 2017, i s'ha mantingut constant en els darrers anys, amb una disminució l'any 2020.

Figura 11. Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la substància

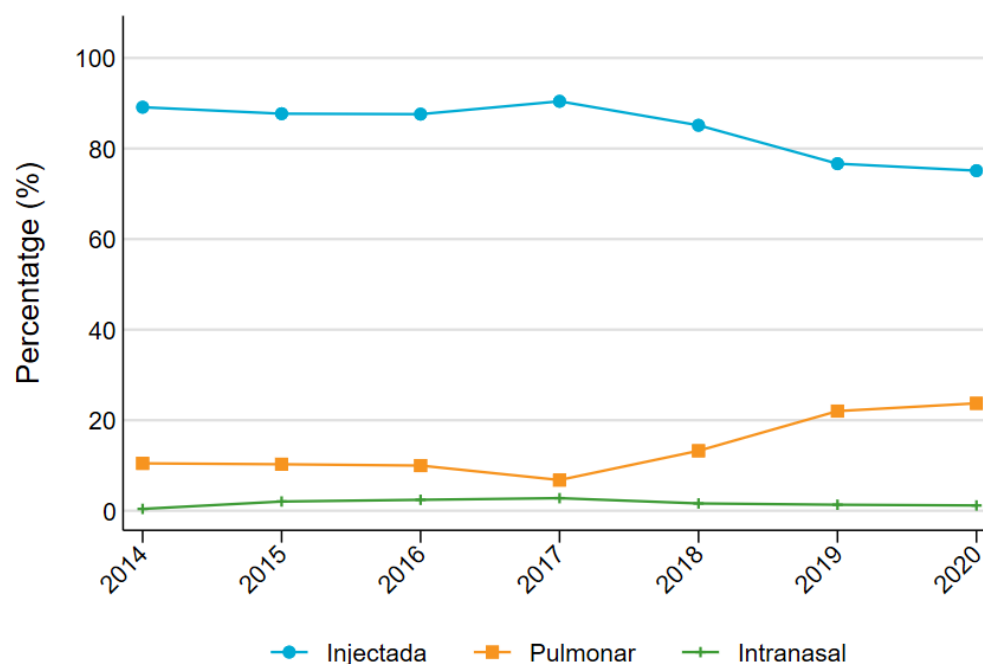
El nombre de consums per via parenteral duts a terme a les sales de consum ha anat augmentant al llarg dels anys, excepte l'any 2020, en què disminueixen tots els consums (figura 12), sobretot els que es porten a terme per via parenteral.

Figura 12. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la via d'administració

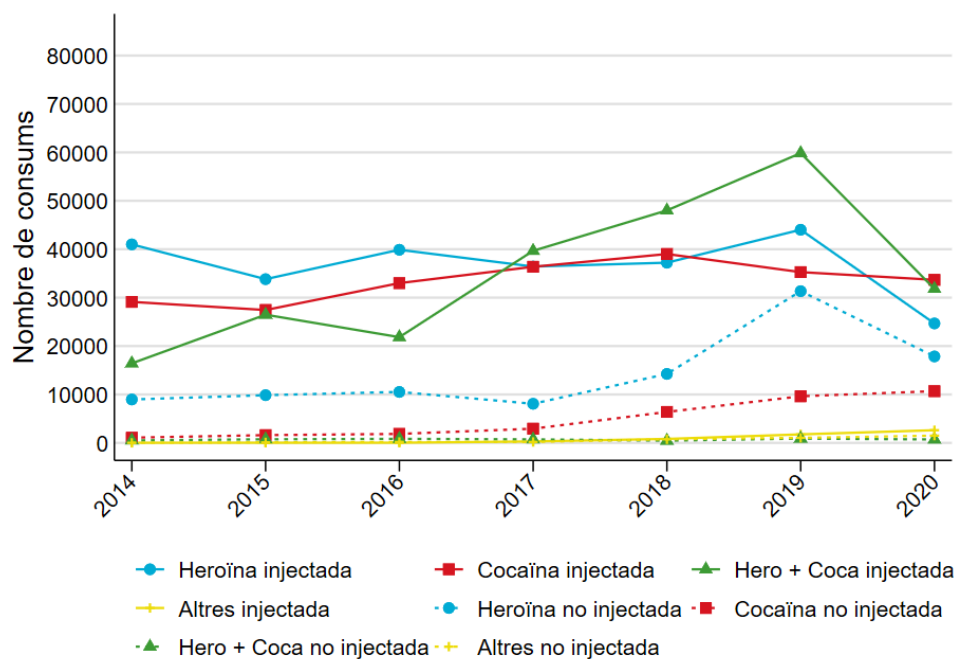
Quan s'analiza l'evolució del percentatge de consums realitzats en funció de la via d'administració, es pot observar que el percentatge de consums per via parenteral ha anat disminuint en els darrers tres anys, i coincideix amb l'augment del percentatge de consums que es fan per via pulmonar (figura 13).

Figura 13. Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la via d'administració

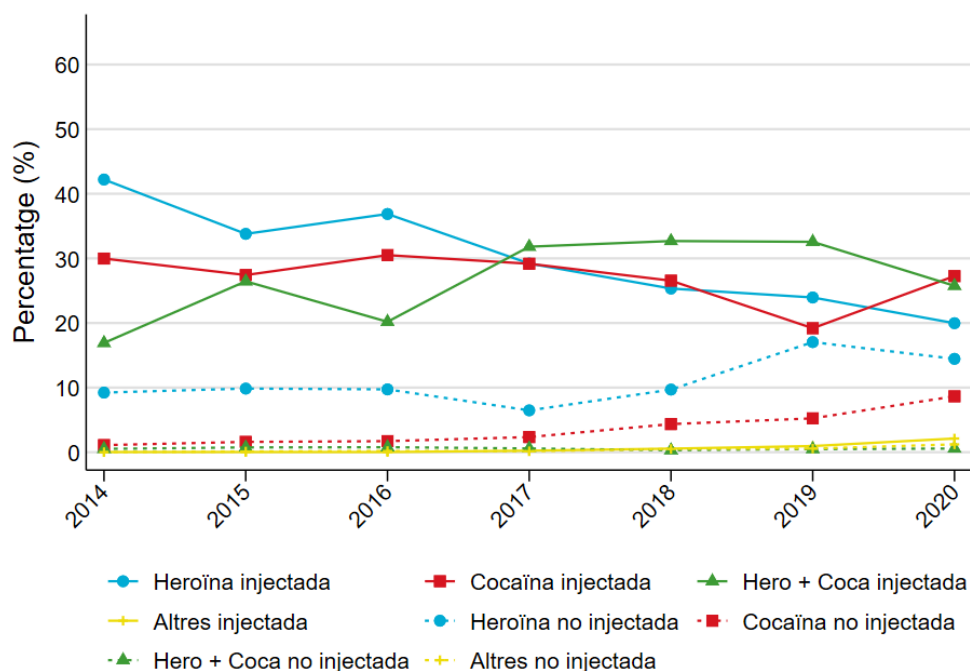
També s'ha analitzat el nombre de consums realitzats en funció de la substància i de la via d'administració (figura 14), i s'observa que el nombre de consums d'heroïna s'ha mantingut força estable en els darrers anys, fins a l'any 2020, en què han disminuït tant el nombre de consums per via parenteral com el de via no parenteral. Pel que fa el nombre de consums per cocaïna, se n'observa un creixement sostingut al llarg dels anys, i, en els darrers tres anys, aquest increment presenta més intensitat en el nombre de consums de cocaïna per via no parenteral. Finalment, el nombre de consums per l'heroïna i cocaïna combinades per via parenteral havia anat augmentant en els darrers anys, i ha passat d'uns 20.000 consums l'any 2016 a 60.000 l'any 2019, i l'any 2020 ha disminuït dràsticament a la meitat, amb uns 30.000 consums.

Figura 14. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la substància i via d'administració

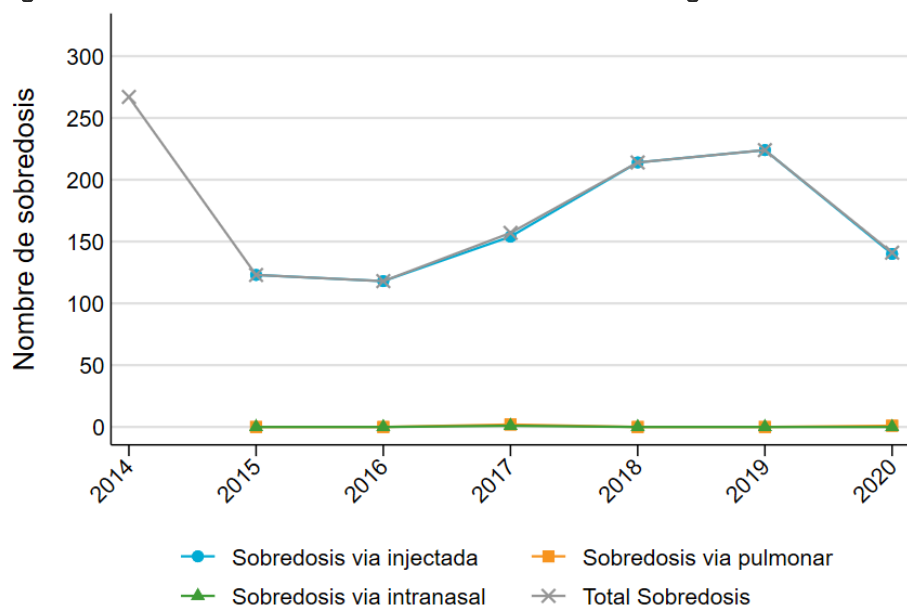
Respecte a l'evolució del percentatge de consums realitzats en funció de la substància i la via d'administració (figura 15), es pot observar que el percentatge de consums d'heroïna per via parenteral ha anat disminuint al llarg dels anys i ha augmentat en els darrers dos anys el consum d'heroïna per via no parenteral. Pel que fa al percentatge de consums de cocaïna per via parenteral, que estava disminuint en els darrers anys, l'any 2020 ha tornat a augmentar, i pel que fa al de cocaïna per via no parenteral, presenta un lleuger creixement des de fa quatre anys. El percentatge de consum d'heroïna i cocaïna combinades per via parenteral s'ha mantingut constant des del 2017, amb una lleugera disminució l'any 2020.

Figura 15 Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la substància i via d'administració

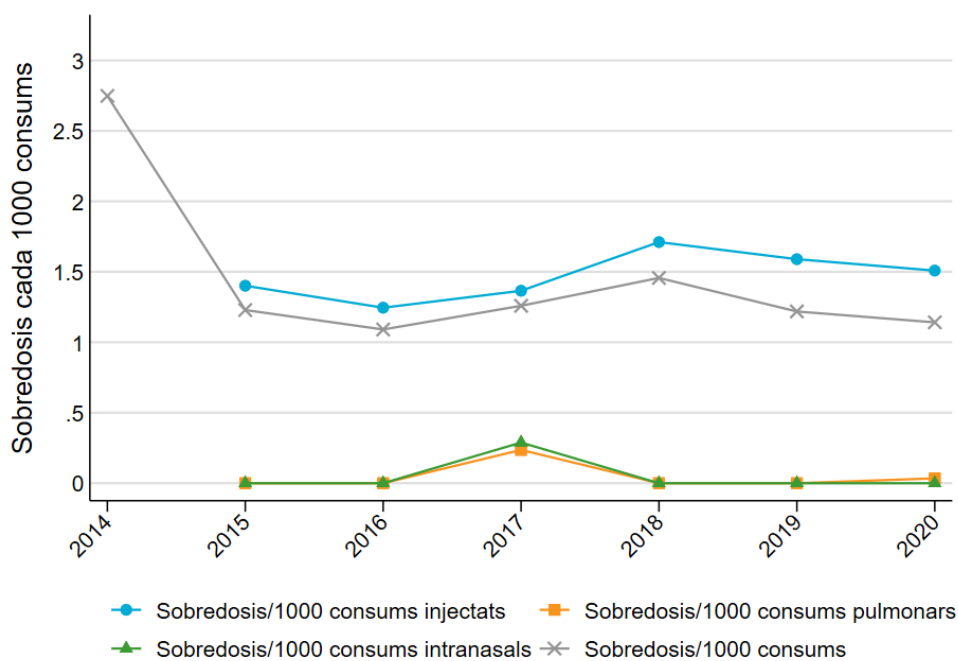
Finalment, a la figura 16, s'ha analitzat el nombre de sobredosis comptabilitzades en funció de la via de consum. Es pot observar que, amb l'excepció de l'any 2020, en els darrers anys ha augmentat el nombre de sobredosis a les sales de consum i que gairebé la totalitat han estat per consums per via parenteral, la qual cosa corrobora que per aquesta via hi ha més incidència de sobredosis.

Figura 16. Evolució anual del nombre de sobredosis segons la via d'administració

Si es mira el nombre de sobredosis per cada 1.000 consums injectats, es pot observar que la majoria dels anys els valors d'aquest indicador són propers a 1,5 sobredosis per cada 1.000 consums per la via d'injecció (figura 17).

Figura 17. Evolució anual del nombre de sobredosis per cada 1.000 consums segons la via d'administració

DE: desviació estàndard

